

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Boekbespreking van: Simulaties in de internationale politiek

Jurrijens, R.Th

Citation

Jurrijens, R. T. (1972). Boekbespreking van: Simulaties in de internationale politiek. *Acta Politica*, 7: 1972(3), 395-398. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3449375>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3449375>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

politieke gezagsstructuur dienen te verstaan, vinden we bij deze auteurs niet. Schwarz beperkt zich tot een schets van de historische ontwikkeling van het interventieverschijnsel, terwijl Kaiser de structurele aspecten van interventie behandelt in haar verschillende vormen en dan opeens op een veel bredere interpretatie van het interventiebegrip terug valt. Niettemin lijkt zijn bijdrage mij de meest waardevolle.

Hoewel de bijdragen in deze bundel de lezer in verwarring achter laten door de veelvormigheid van het interventiebegrip, heeft de bundel als geheel de verdienste een representatief beeld te geven van de veelheid van opvattingen en benaderingen van de interventieproblematiek. Duidelijk blijkt ook het verschil in interpretatiekader tussen de meer journalistieke en juridische én de politicologische benadering. Zoals Rosenau op het congres, waar hij zijn paper over interventie als wetenschappelijk begrip verdedigde, verweten werd de relevantie aan de precisie op te offeren, zo werd Kaiser tijdens de discussie op het Haagse congres aangevallen omdat hij het begrip interventie 'out of existence' definieerde. Als overeenstemming over definities binnen een discipline al zo moeilijk is, dan zal overeenstemming tussen disciplines wel helemaal een onhaalbare kaart zijn en de internationale betrekkingen zouden er goed aan doen zich in de terminologie vrij te maken van de juridische begrippen. Afwezigheid van overeenstemming over de inhoud van het begrip leidt er ook toe dat de inleiders in de conclusies die zij aan hun analyse verbinden, zo verschillen: volgens Schwarz hebben interventies hun tijd gehad (blz. 38), maar Kaiser meent juist dat interventie een essentieel deel is van vele structurele elementen van het huidige internationale systeem (blz. 83), hetgeen ook impliciet de conclusie van Duchêne is. Enerzijds achten Schwarz en Friedman interventies in andere vormen dan de collectieve in naam van de VN onaandvaardbaar (resp. blz. 36 en 65), maar anderzijds pleiten Kaiser en Duchêne juist voor een regulering van het interventiegedrag omdat het teveel deel is geworden van de internationale betrekkingen (blz. 85 en 97).

Van der Stoel vraagt zich in zijn inleiding af waar de grens ligt tussen belangenbehartiging en interventie en uit zijn verdere behandeling van verschillende aspecten van de Nederlandse politiek (t.o.v. de bevrijdingsbewegingen, ontwikkelingslanden — moet hulp aan voorwaarden worden gebonden? —, humanitaire problemen en de democratisering van dictatoriale regimes) blijkt dat hij, zeer ter zake doende, in feite een enge interpretatie hanteert die aansluit bij de behandeling van het interventiebegrip door Schwarz en Kaiser.

Heel sterk komt in de voordrachten ook naar voren dat de inleiders veelal een brede en een enge interpretatie hanteren, waarbij de enge interpretatie zoals uit de casuïstiek blijkt, interventie relateert aan vreemde inmenging in burgeroorlogen. Het verbinden van het interventiebegrip aan de pogingen om de structuur van het politieke gezag te handhaven of te veranderen heeft althans de verdienste dat zo'n definitie direct toegang geeft tot de analyse van die interventies die steeds als het meest spectaculair zijn ervaren, de interventies in burgeroorlogen. Daarom is in dit verband ook de monografie van Kelly en Miller van belang over de interactie tussen binnenlandse conflicten en het internationale systeem.

Hun monografie is een essay over de wijze waarop de methode van de 'historische sociologie' dienstbaar kan worden gemaakt aan de studie van deze interactie. Het systeembegrip zoals door Aron en Hoffman gedefinieerd, maakt het verband duidelijk tussen de internationale betrekkingen en de binnenlandse politieke proces-

sen en daarom zou het mogelijk zijn om hun begrippenapparaat voor de internationale betrekkingen ook te gebruiken voor een systematiek van binnenlandse oorlogen. De twee auteurs van dit essay gaan er weliswaar terecht van uit dat de scheiding tussen de binnenlandse en internationale politiek in termen van het 'goede leven' binnenlands en de 'natuurstaat van anarchie' in het internationale systeem kunstmatig is en dat het politieke proces van het ene systeem zich voortzet in het andere systeem zoals het ook van daaruit impulsen ontvangt (inter-penetratie, p. 5), maar de auteurs raken vervolgens het spoor bijster in hun theoretische verwoording van dit inzicht. In een studie van 'internal wars' waarin een juist evenwicht bereikt moet worden tussen de interne en externe variabelen zou de nadruk moeten liggen op de continuïteit van het politieke proces over de grenzen heen in beide richtingen in plaats van, zoals bij deze auteurs, op de analogie van het politieke proces in beide systemen. Het constateren van overeenkomsten houdt niet noodzakelijk in dat men ook rekening houdt met de wederzijdse doordringing van beide systemen en in feite kan men stellen dat het onderscheid tussen beide systemen juist bevestigd wordt. De door Aron en Hoffman ontworpen typologie van internationale systemen passen zij toe op 'internal wars'. Zoals in een internationaal systeem het conflict polariserend werkt onder invloed van de splitsing teweeg gebracht door de ideologie (wijze waarop het politieke gezag geregeld moet worden) en de technologische penetratie, zo is ook het resultaat van een interne strijd de splitsing van de samenleving in de botsing van twee grote principes en krachten. Maar de isomorfie van het binnenlandse en het internationale systeem betekent niet noodzakelijk hun wederzijdse doordringing zoals door de auteurs neergelegd in de hypothese (blz. 12) dat 'the more they (internal wars) become proxies of strife in the international system and invite intervention, the more they tend to polarize'.

De eerste zorg van de auteurs is het opstellen van een typologie van 'internal wars' die rekening houdt met de invloeden van het internationale systeem, maar in hun nadruk op de analogie van het politieke proces in beide systemen schieten ze aan hun doel voorbij. Hun analyse van de mogelijke correlatie van het voorkomen van intern en internationaal geweld en van het verband tussen internationale conflicten en het proces van 'nation-building' is op zichzelf zeer relevant. Maar de conclusie van hun analyse dat 'there is likely to be a much closer affiliation between internal and international violence when the legitimacy of the 'rules of international politics is at stake' (blz. 16) en dat 'in homogeneous systems, there is presumptively a reciprocal interest of the major states to deal collaboratively with internal uprisings, rather than to take sides by proxy' (blz. 17) hangt min of meer in de lucht. Een geconstrueerde analogie biedt geen basis voor de verklaring of mogelijke verklaring van de interactie van politieke processen in twee systemen.

J. H. Leurdijk

Dr. I. Lipschits, *Stimulaties in de internationale politiek*

Van Loghum Slaterus, Deventer 1971, 181 pp

Lipschits heeft zich in dit boek ten doel gesteld 'een beschrijvende uiteenzetting te geven van het wezen, het gebruik en de toepassingen van de simulatietechniek in de leer der internationale betrekkingen'. Bij deze nuttige bezigheid is de makkelijk leesbare stijl die hij gebruikt opvallend. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de meer uitvoerige uiteenzetting van de InterNatie Simulatie, waarbij hij wel zal bereiken hetgeen hem voor ogen staat: de lezer als het ware een simulatie laten meespelen.

En inderdaad, het is met simulaties als met Georgische wijnen: men moet er van geproefd hebben om er over te kunnen oordelen. Juist in de aparte sfeer, met de directe betrokkenheid van de participanten, ligt de grote aantrekkelijkheid van de simulatie als onderwijsvorm. Na de INS komen in een apart hoofdstuk nog een viertal op de INS geënte variaties aan de orde, en naast deze gedeeltelijke computer-simulaties nog twee zuivere computer-simulaties (*Bensons' Diplomatic Game en Temper*) alsmede enkele z.g. *Political Military Exercises (PME's)* waarbij men geen gebruik van de computer maakt. Nadat de lezer hiermede een globaal overzicht verkregen van de verschillende vormen van simulatie heeft, kan hij zich in het volgende hoofdstuk verdiepen in het kern-probleem van de validiteit van de modellen, waarbij Lipschits de abstractie, substitutie en reductie als wijze van simplificatie nagaat. Het voorlaatste hoofdstuk bespreekt de toepassingen van simulatie waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de simulatie als leermiddel, methode van training, toetsing van hypothesen en ontwikkeling van theorieën, voorspellingstechniek en examenmethode. Tot slot worden in een evaluerend hoofdstuk een tiental voordelen van het simulatiemodel tegenover het verbale en het mathematische model opgesomd. Gezien het dynamische karakter van het simulatiemodel komen deze onder meer neer op de mogelijkheid tot experimenteren, manipuleren, dieper penetreren, herhalen en het verkrijgen van een reactie van het model. De nadelen zijn volgens Lipschits alle terug te voeren tot het validiteitsprobleem. Aangezien ook het verbale model hiermede te worstelen heeft is samenwerking gewenst: 'Over en weer kan men dan, met gebruikmaking van de eigen methode, gestelde hypothesen toetsen', en Lipschits besluit met: 'Een dergelijke samenwerking zou tevens kunnen bijdragen om de onzalige richtingenstrijd in de leer der internationale betrekkingen tussen de "klassieke benadering" en de "wetenschappelijke benadering" te verzachten'.

De prijs van het boek bedraagt f 25,-. Terecht kan men zich afvragen of het niet wat minder had gekund.

Bij de behandeling van de PME's besteed Lipschits oo kaandacht aan de simulatie van de Europese Veiligheids Conferentie (EVC), welke afdeling Internationale Betrekkingen aan de Vrije Universiteit van oktober 1969 tot maart 1970 organiseerde. Als een van de twee speelleiders direct bij deze simulatie betrokken — en dus onderworpen aan de 'saliency-bias routines' Lipschits pag 78 — heb ik dit onderdeel met meer dan gewone aandacht gelezen. Als men dan niet helemaal vindt wat men verwacht, is de verleiding groot enige kanttekeningen te plaatsen bij de betreffende paragraaf (pag. 104—108) (voor het verslag van het spel zie Final Report V.U uitgave, en voor het verslag van een aan het spel gewijd, evaluerend congres zie *Civis Mundi* feb. 1971).

Het doel van de simulatie als onderwijsexperiment opgezet, was drieledig:

- 'a. give the students insight into the contemporary problems in European politics;
- b. acquaint the students with the techniques of negotiations;
- c. increase knowledge of the techniques of model meetings.' (Final Report pag. 7).

De activiteiten onder punt c betroffen vooral het ontwerpen van een model dat zo goed mogelijk als instrument kon dienen voor het bereiken van de eerste twee doelen. Gezien het onderwerp — de EVC — werden de problemen van punt a in de volgende tweeledige vraag vertaald: 'What are the obstacles on the way to a ESC and what would be the main problems if indeed such a conference would take place?' Simulaties, waarbij men de mogelijkheid heeft om op korte termijn tot totale ontwapening of tot vorming van een wereldstaat te komen, mogen een rijke bron

van volksvermaak zijn, voor het onderwijs echter zijn deze vrij zinloos. Wil men zijn idealen verwezenlijken, dan is grondige kennis van de laag-bij-de-grondse politiek in werkelijkheid onontbeerlijk.

Gezien dit laatste en gezien het dynamische karakter van het simulatiemodel met de mogelijkheid tot manipuleren van de tijd, werd uiteindelijk een vorm gekozen, die men een 'worm-simulatie' zou kunnen noemen. Men speelt gelijk mee met de ontwikkelingen in de werkelijkheid, maar loopt zo mogelijk vooruit (de worm rekt zich naar voren uit) met behulp van te creëren 'game-documents'. Komen er documenten uit de werkelijkheid beschikbaar dan kan men correcties aanbrenge. Deze vorm ontstond pas in februari 1970. Daarvóór ging men er vanuit dat men zo moest spelen, dat in maart 1970 de conferentie zou plaatsvinden. Dreigde dit laatste in gevaar te komen door het vastlopen van onderhandelingen, dan dienden beide partijen hun standpunten op papier te zetten en zou de staf wel bepalen wie welke concessies moest doen.

De gedachte daarbij was dat met het registreren van deze uitspraken al heel wat obstakels zouden zijn vastgelegd. Deze spelregel echter bracht bijvoorbeeld de Amerikaanse spelers in het nadeel bij het onderhandelen, gezien de onmogelijkheid te dreigen met het helemaal niet doorgaan van de conferentie. Inderdaad een zeer onrealistisch element in het spel. In februari nu werd bepaald dat de staf — en dan nog slechts op verzoek — slechts te oordelen had of een 'game-document' in overeenstemming was met de werkelijkheid, dan wel naar zijn oordeel een gerechtvaardigde extrapolatie daarvan vormde. Kennelijk zijn de spelregels niet goed overgekomen bij Lipschits, waardoor hij tot het oordeel komt dat door de nieuwe regeling het spel als simulatie veel van zijn waarde verloor. Om echter in termen van Lipschits te spreken: de op zijn kop gezette procedure werd juist op zijn pootjes gezet. Eerst had de spelleiding geen enkele bevoegdheid tot oordelen over het in overeenstemming zijn van documenten met de werkelijkheid — men kon slechts politieke beslissingen nemen om de conferentie te laten doorgaan —, later kon zij dat wel, zij het dan slechts op verzoek van spelers.

Een ander bezwaar van Lipschits geldt de bevoegdheid van delegaties zelf hun geheime instructies op te stellen. Hij vergeet daarbij wellicht dat de helft van de totale speeltijd besteed werd aan het opstellen van die instructies. Zo legde men ze voor aan de 'eigen' ambassades, in wier reacties uiteraard de 'bias' verdiscentreerd moest worden. Echter: waarom zou de spelleiding afzonderlijk beter de werkelijkheid percipiëren dan de spelers, met de spelleiding op de achtergrond medespelend? Bij Lipschits opmerking dat de spelers te doen hadden met verschillende 'realiteiten', al naar gelang de selectie van communicatiemedia die men als uitgangspunt nam, dient aangetekend te worden, dat er bij de realiteitsdocumenten onderscheid gemaakt werd tussen die uit primaire en die secundaire bronnen. De eerste (communiqué's, policy-statements, inderdaad werd niet beschikt over geheime documenten van NAVO of Warschaupact) hebben als zodanig niets te maken met de selectie van communicatiemedia. De tweede mochten slechts gebruikt worden in zover deze van directe invloed geacht mochten worden op de gang van zaken in de werkelijkheid (bijvoorbeeld editorials, de commentary in de *Pravda* en de *Izvestija*). Maar natuurlijk: de realiteit is slechts de realiteit zoals die gepercipeerd werd door de spelers.

In de worm-simulatie volgt men de volgende nul-hypothesen: zolang ik niet uit de werkelijkheid anders kan aantonen, neem ik aan dat de veronderstellingen in mijn

model in overeenstemming zijn met datgene wat in de werkelijkheid is of zal zijn. Men werkt derhalve met veronderstellingen en in de inleiding tot het rapport wordt een zeer belangrijke naar voren gehaald: 'Within the game that was played, one factor was dominant and in the end appeared to be decisive: the government of the U.S. does not want a E.S.C. and it will see to it that within the foreseeable future no such conference will take place'. En daaraan wordt toegevoegd: 'Perhaps also in reality, this is and will be the decisive factor for all the activities concerning this E.S.C.'. Op basis van deze laatste zin meent Lipschits dat men te ver gegaan is met het leggen van een mogelijk verband met de 'realiteit'. Hoewel hij erkent dat het maar een veronderstelling is, wordt toch onder de paragraaf 'simulatie als voorspellingstechniek' van een voorspelling gesproken. Op dezelfde pagina omschrijft Lipschits voorspellen als 'beweren dat zich een bepaalde gebeurtenis voordoet'. Wel, nergens in het rapport gebeurt dat of is dat nagestreefd. Jammer dat het citaat zo ongelukkig wordt afgebroken, want het verhaal gaat aldus verder: 'Of course this is only an assumption. Nothing is 'proved' bij this game. It is the assumption from which the American delegation has played its game. The only thing a simulation game can do is to test the plausibility of such assumptions by playing and counter-playing a certain policy and comparing it with what is happening in reality'.

Men zou met betrekking tot deze veronderstellingen een vergelijking kunnen trekken met het punt *complex experimentation* van Powell (Acta Politica IV, 3, pag. 328) 'in which theories can be generated which are valid at least for some people, and which may therefore have an improved survival rate when tested in the real world'. Als men verantwoord een veronderstelling tot voorspelling zou willen promoveren, dan zou men de zekerheid van een survival rate van 100 moeten hebben. Dit zou impliceren dat men 100 % zekerheid zou moeten hebben, dat gezien de inhoud van de veronderstelling, de simplificaties in het model als abstractie, reductie en substitutie geen enkele significant afwijking van de relevante realiteit (van nu, maar ook van de toekomst) zouden veroorzaken. Wel, de problemen zijn hiermee wel gegeven. Of ze ooit afdoende kunnen worden opgelost valt te betwijfelen.

R. Th. Jurjens

Europees politiekologisch tijdschrift

Het European Consortium for Political Research kondigt de verschijning aan van het *European Journal of Political Research*.

Het nieuwe tijdschrift zal het officiële orgaan van het consortium zijn. Het wil de communicatie en de samenwerking tussen Europese politicologen bevorderen en bijdragen tot de verspreiding van onderzoeksresultaten en van informatie over lopend onderzoek, dat nationale en taalgrenzen in Europa overschrijdt, en aldus steun verlenen aan de belangrijkste doelstellingen van het consortium. Voorkeur wordt gegeven aan artikelen van theoretische of vergelijkende aard. Het eerste nummer zal begin 1973 verschijnen.

Redacteur is: Arend Lijphart, Rijksuniversiteit Leiden; Hugo de Grootstraat 27, Leiden.

De redactieraad is aldus samengesteld:

Brian Barry (Essex)

Wilfried Dewachter (Leuven)

Serge Hurtig, Fondation Nationale des Sciences Politiques (Parijs)

M. Rainer Lepsius (Mannheim)

Mogens Pedersen (Aarhus)

Pertti Pesonen (Helsinki)

Alberto Spreafico (Florence)

Het consortium nodigt vakgenoten, die zich bezighouden met politiekologisch onderzoek, uit, hun werk voor publicatie in het tijdschrift aan te bieden. Alle manuscripten dienen (bij voorkeur in het Engels en in tweevoud) aan de redacteur te worden toegezonden.